

مدت آزمون: ۳۰:۱۰ صبح	تاریخ: ۱۳	مدت باگلی: ۹۰ دقیقه
----------------------	-----------	---------------------

شماره‌نامه صحیح اول	نمره عدد	نمره حرف
شماره‌نامه صحیح دوم	نمره عدد	نمره حرف

پاسخ‌نامه

کد امتحان:	۳۴۰۱۲۲۳
تاریخ آزمون:	۱۴۰۱/۳/۲۵
عنوان:	نحو تکمیلی ۴
کتاب:	معنی الادیب باب رابع، غلامعلی صفائی بوشهری
محدوده:	مفاعیل، استثناء، حال، تمییز، اضافه، توابع
حذفیات:	ندارد

منبع: معنی الادیب - انتشارات مرکز مدیریت حوزه علمیه قم - سال ۱۳۹۱

۱- ترکیب «مَن» و «أَيَّ» در {مَنْ يَضِلُّ اللَّهَ فَلَا هَادِيَ لَهُ}، و {سَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ} به ترتیب کدام است؟

/ ۰/۵

الف. مفعول (يضلل) - مفعول (سيعلم)

ب. مفعول (يضلل) - مفعول مطلق

ج. مفعول (يضلل) مقدر - مفعول (ينقلبون)

د. مبتدا - مفعول (ظلموا)

/ ۰/۵

۲- کدام گزینه درباره «يَالُون» در آیه {لَا يَالُونَكُمْ خِبَالًا} صحیح است؟

الف. در اصل و در آیه، فعل دو مفعولی است.

ب. در اصل، متعدی و در آیه متضمن معنای (يمنعون) یک مفعولی است.

ج. در اصل، قاصر و در آیه متضمن معنای (يمنعون) یک مفعولی است.

د. در اصل، قاصر و در آیه متضمن معنای (يمنعون) دو مفعولی است.

/ ۰/۵

۳- «آیة» در آیه شریفه «سَلُّ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَةٍ» بنابر اینکه «مِنْ» بیانیه باشد چه نقشی دارد؟

الف. مفعول به دوم

ب. مبتدا

ج. مفعول به اول

د. تمییز

/ ۰/۵

۴- کدام گزینه از ویژگی‌های عطف بیان نیست؟

الف. إِنَّه لیس فی التقدير من جملة أخرى.

ب. إِنَّه لا یكون جملة.

ج. إِنَّه یخالف متبوعه فی تعریفه وتنکیره.

د. إِنَّه لا یكون مضمراً ولا تابعاً لمضمراً.

/ ۰/۵

۵- ترکیب «کثیر» در آیه «ثُمَّ عَمُوا وَصَمُّوا کَثِیرٌ مِنْهُمْ» کدام است؟

الف. بدل اشتمال از فاعل (صموا)

ب. بدل بعض از فاعل (صموا)

ج. خبر برای مبتدای مقدر

د. مبتدا برای خبر مقدر

/ ۰/۵

۶- کدام گزینه از ویژگی‌های ضمیر شأن و قصه نیست؟

الف. عوده علی ما بعده لزوماً

ب. تفسیره بالجملة لزوماً (عند البصرین)

ج. إِنَّه لا یعمل فیہ إلاّ الابتداء أو أحد نواسخه

د. إِنَّه یتنی و یجمع إن فسّر بحدیثین أو أحادیث

/ ۲

۷- دو مورد از افتراقات حال و تمییز را به همراه مثال برای هر کدام بنویسید.

۸- برای هر کدام از موارد زیر، یک مثال بنویسید.

ا. أن تكون الجملة المخبر بها نفس المبتدأ في المعنى جواب: ص ۴۵۹

ب. أن يكون المبتدأ نكرة في معنى الفعل جواب: ص ۴۴۰

ج. أن يكون الضمير العائد على المتأخر لفظاً ورتبة مرفوعاً بأول المتنازعين جواب: ص ۴۵۲

د. أن يكون المبتدأ نكرة مراداً بها الحقيقة من حيث هي جواب: ص ۴۳۹

۲

۹- هرگاه اسم شرط، مبتدا واقع شود خبرش چیست؟ فعل شرط، فعل جواب یا مجموع هر دو؟

نظر ابن هشام را به همراه دلیل مرقوم فرمایید.

جواب: ص ۴۳۷

۱۰- یک اشکال بر حال بودن جمله اسمیه در عبارت «جاء زيد والشمس طالعة» را بنویسید. و یک راه حل برای رفع اشکال مرقوم

بفرمائید.

جواب: مشکل: ۱- حال مفرد جای جمله قرار نمی گیرد ۲- جمله اسمیه هیات فاعل را بیان نمی کند ۳- حال موکده نیست.

حل اشکال: الف- این جمله اسمیه حال سببیه است ب- حال مؤوله به «مبکرا» است ج- اصلاً جمله اسمیه مفعول معه است نه حال.

۲

۱۱- مصدر مؤول «شرب لبناً» در عبارت «لا تأكل سمكاً وتشرب لبناً» بنا بر قول بصرین عطف بر چیست؟

جواب: ص ۴۴۸

۲